

Actieplan participatie Apostolisch Genootschap 2026

Versie: 22 januari 2026

Inleiding

In 2026 gaan we verder met het invullen van de ambitie uit de meerjarenvisie: Stimuleren dat zoveel mogelijk mensen meedenken, meedoen en meebeslissen bij het Apostolisch Genootschap. Dit doen we door verder invulling te geven aan de wegwijzer participatie en deze verder te concretiseren en te implementeren in 2026.

Bij de richting en invulling van de participatie is en wordt de evaluatie van de invoering van de wegwijzer in 2025 meegenomen. Ook de adviezen van de klankbordgroep (bijlage 1) zijn meegenomen bij de totstandkoming van het actieplan.

Samenvattend komt het op het volgende neer¹:

- Het visiedeel van de wegwijzer participatie uit 2024 (deel 1) blijft ongewijzigd.
- Het implementatieplan krijgt een aantal aanvullingen en het actieplan participatie 2026 wordt geïntegreerd in de werkprocessen van het bestuur (bestuurlijk jaarplan) en de scrum/agile werkwijze van programmateams (product backlog + sprints).

Organisatie van de participatie

Voor een deel is de uitvoering van de wegwijzer participatie in 2026 onderdeel van de werkzaamheden (lijnwerk) van het expertiseteam Verbinding (borgingsadviseur, creatief verbinders).

Daarnaast is het ontwikkelen en uitvoeren van plannen van aanpak participatie beleidstrajecten onderdeel van de (te plannen) werkzaamheden van de verschillende programmateams.

Als het gaat om de beleidsvorming op het gebied van participatie zijn de verantwoordelijkheden in 2026 als volgt verdeeld onder de programmateams:

- Algemeen participatie + beleidsparticipatie: programmateam Bestuur & Organisatie (B&O)
- Vernieuwingsparticipatie: programmateam Ontmoeting, Zingeving en Levenskunst (OZL).
Over dit onderdeel vindt afstemming plaats tussen de creatief verbinder(s) en de borgingsadviseur in het expertiseteam Verbinding.

De specifieke nieuwe activiteiten voor 2026 staan in het volgende hoofdstuk beschreven.

¹ Bestuursbesluit december 2025

Activiteiten participatie in 2026

De (nieuwe) activiteiten zijn onder te verdelen in

1. Algemeen participatie
2. Beleidsparticipatie
3. Vernieuwingsparticipatie

1. Algemeen participatie

- a) De werkprocessen voor beleidsparticipatie en vernieuwingsparticipatie worden (verder) ge-optimaliseerd. Bijvoorbeeld: bij het maken van beleidsplannen door programmateams is (beleids)participatie vast onderdeel bij de start (w/o PRD, epic-beschrijving, enz.). Pas nadat een epic omschreven is, wordt plan van aanpak participatie gemaakt, enz.;
- b) Binnen de landelijke organisatie wordt bij het cultuurtraject expliciet aandacht besteed aan de 'ja-en houding' bij bestuur en medewerkers, zoals beschreven in de wegwijzer participatie;
- c) De klankbordgroep participatie krijgt een training plan van aanpak *Relevant Gesprek* en (waar nodig) een verdiepende uitleg van *De Groene Weiden*;
- d) Creatief Verbinders volgen (ihk vernieuwingsparticipatie) onder andere verdiepende training(en) *De Groene Weiden* waarbij ook aandacht is voor de visie op participatie. Afstemming hierover vindt plaats in het expertiseteam Verbinding. (ET verbinding)
- e) Verdieping in de *Relevant Gesprek* methodiek gebeurt bij het maken van participatieplannen van aanpak en de uitvoering hiervan in/door programmateams met ondersteuning van de borgingsadviseur;
- f) Eind 2026 vindt evaluatie van participatie binnen het Apostolisch Genootschap (waaronder gebruik van de methodiek *Relevant Gesprek*). Hierbij wordt worden betrokken medewerkers en de klankbordgroep benaderd voor input en advies;

Bovenstaande punten komen op de product backlog van het programmateam B&O en worden in dit team uitgewerkt en geprioriteerd. Met uitzondering van punt 1d, dit valt onder de verantwoordelijkheid van het expertiseteam Verbinding.

2. Beleidsparticipatie

- a) De klankbordgroep participatie adviseert de programmateams op basis van het bestuurlijke jaarplan 2026 voor welke (beleids)onderwerpen (beleids)participatie plaats zou kunnen vinden;
- b) De programmateams leggen alle plannen van aanpak (beleids)participatie, voorafgaand aan besluitvorming in het bestuur/programmteam, als advies voor aan de klankbordgroep participatie. NB. Nadruk in het advies van de klankbordgroep participatie over deze plannen ligt op:
 - Betrokkenheid van (welke) groepen/deelnemers
 - Gespreksvormen / manier waarop participatie kan plaatsvinden
- c) Er komen specifieke middelen voor beleidsparticipatie voor het Apostolisch genootschap, zoals:
 - Overzicht van potentiële interne en externe stakeholders en deelnemers van (participatie) processen binnen het Apostolisch Genootschap
 - Een vereenvoudigde vorm van de *Relevant Gesprek* methodiek voor eenduidige / kortduurende trajecten
 - Een checklist participatie voor zowel de landelijke organisatie, als leden / sympathisanten / gemeenschappen

Bovenstaande punten komen op de product backlog van het programmteam B&O en worden in dit team uitgewerkt en geprioriteerd.

3. Vernieuwingsparticipatie

- a) Het plan van aanpak voor inspiratieateliers wordt in de tweede helft van 2026 uitgevoerd (exacte moment is mede afhankelijk van ontwikkeling van de propositie-activiteiten binnen *Houvast vinden* en *Verbinding Maken*)
- b) Er komt een plan voor peilen van behoefte aan ondersteuning van vrijwilligers voor regionale en lokale initiatieven (bijv. opleiding/training werkvormen, fondsenwerving, enz.)

NB. Binnen het Apostolisch Genootschap gebeuren veel dingen op het gebied van vernieuwingsparticipatie. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de proposities *Houvast Vinden* en *Verbinding maken* en de bijbehorende activiteiten, de rol van creatief verbinders richting sympathisanten, leden en gemeenschappen, enz., enz. Dit valt onder de verantwoordelijkheid en de plannen van het programmteam OZL en is (dan ook) niet opgenomen in dit plan.

Bovenstaande punten komen op de product backlog van het programmteam OZL en worden in dit team uitgewerkt en geprioriteerd.

Bijlage 1. Advies klankbordgroep

Op 3 december 2025 heeft de klankbordgroep participatie een overleg over de evaluatie participatie 2025 gehad. Aan de hand van de evaluatie heeft de klankbordgroep een aantal adviezen voor participatie in 2026 gegeven.

In onderstaande tabel staat een overzicht van deze adviezen en of en hoe deze adviezen zijn meegenomen in het actieplan 2026.

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
1. Cultuurverandering richting participatie	
Ontwikkel een programma om leden te informer en over de waarde van beleidsparticipatie, en hen hiermee te laten oefenen via een ledenberaad over een concreet beleidsonderwerp.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet.
Evalueer of er daadwerkelijk draagvlak en motivatie voor beleidsparticipatie bestaat.	Een ambitie uit de meerjarenvisie is om mensen te stimuleren mee te denken, mee te doen en mee te beslissen over belangrijke keuzes. Beleidsparticipatie is daarmee een belangrijk onderdeel van die ambitie. Per vraagstuk/beleidsonderwerp wordt maatwerk geleverd voor participatie. In de evaluatie 2026 wordt dit meegenomen.
Gebruik de inzichten om te beoordelen of een duurzame cultuurverandering richting participatie haalbaar is.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet. Daarnaast is dit meegenomen in activiteit 1b.
Het bestuur wordt in 2026 geacht actief te stimuleren dat leden meer eigenaarschap nemen, in lijn met de grondslag van het Apostolisch Genootschap.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet.
2. Methodieontwikkeling en scholing	
Onderzoek of de methodiek Relevant Gesprek te complex is of onvoldoende aansluit bij de cultuur; zoek zo nodig naar een eenvoudiger werkvorm.	Dit is meegenomen in activiteit 2c
Voer medio 2026 een evaluatie uit over de bruikbaarheid van Relevant Gesprek na toepassing in meerdere projecten.	Dit is meegenomen in activiteit 1e
Voorzie KBG-leden in een opleiding voor de methodieken Relevant Gesprek en Groene Weiden , zodat zij kwalitatief betere adviezen kunnen geven.	Dit is meegenomen in activiteit 1c

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
3. Participatie in projecten en besluitvorming	
Wanneer een beleidsvraagstuk geschikt wordt bevonden voor ledenparticipatie, formuleer dan een plan van aanpak , waarbij de KBG adviseert over: - welke groepen betrokken worden, - welke gespreksvormen het meest passend zijn.	Dit is meegenomen in activiteit 2b
Als een programmateam een projectplan met participatie heeft ontwikkeld, moet dit voorgelegd worden aan de KBG , zodat integratie en directe advisering mogelijk zijn.	Dit is meegenomen in activiteit 2b
In elk projectplan dat leidt tot een voorgenomen bestuursbesluit moet een hoofdstuk over participatie opgenomen zijn; ontbreekt dit, dan gaat het plan terug naar het programma-team.	Dit is een onderdeel van interne werkwijze van de landelijke organisatie. Het is aan het bestuur en/of de landelijke organisatie hier invulling aan te geven.
4. Samenwerking tussen bestuur, districtsvoorgangers en regioteams	
Het bestuur moet duidelijker en steviger sturen op participatie richting districtsvoorgangers en voorgangers; het is nu te vrijblijvend Voorbeeld: de brief van Nanda/Marten over de mediacampagne werd als te vrijblijvend ervaren.	De wegwijzer participatie gaat uit van het stimuleren van eigenaarschap. Dit wordt in 2026 voortgezet. Sturend / hiërarchisch handelen past hier niet bij.
Regioteams (verschilmakers) kunnen een grotere rol spelen bij het enthousiasmeren en implementeren van participatie.	Het expertiseteam Verbinding, de verschilmakers en regionale verbinders spelen een belangrijke rol in het enthousiasmeren van leden en sympathisanten bij beleids- en vooral vernieuwingsparticipatie. Daar is in 2025 een start mee gemaakt en wordt in 2026 mee doorgegaan.
Binnen districten dienen kringen te overleggen over participatieaanpakken , en deze mee te nemen naar hun gemeenschappen.	De wegwijzer participatie gaat uit van het stimuleren van eigenaarschap. Dit wordt in 2026 voortgezet. Sturend / hiërarchisch handelen past hier niet bij.
5. Conferenties en activiteiten	
Tijdens de najaarsconferentie voor geestelijk verzorgers was geen workshop participatie opgenomen; in 2026 moet dit wel gebeuren.	Bij de conferenties van geestelijk verzorgers ligt de focus op de inhoud van geestelijke verzorging (inspiratie en nabijheid) en niet op organisatorische vraagstukken en zaken zoals participatie. Dit advies wordt dus niet overgenomen.

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
5. Conferenties en activiteiten	
Inspiratieateliers 2.0 waren voorbereid maar niet uitgevoerd; geef hier in 2026 vervolg aan , inclusief ruimte voor nieuwsoortige initiatieven die niet binnen bestaande proposities vallen.	Dit is meegenomen in activiteit 3a
6. Middelen en ondersteunende instrumenten	
Er is behoefte aan specifieke middelen voor het Apostolisch Genootschap , zoals: - publiekanalyse met eigen doelgroepen, - instrumenten uit bestaande publieksanalyse-tools.	Dit is meegenomen in activiteit 2c
Neem in het jaarplan op welke instrumenten in 2026 worden uitgewerkt en toegepast .	Dit zijn de (nieuwe) activiteiten participatie 2026 in algemene zin en meer specifiek punt 2c.
7. Proces en governance rondom participatie in programmeams	
Hoewel er meerdere plannen van aanpak voor participatief werken zijn opgesteld, is dit niet in elk programmeam gelukt. Onderzoek waarom dit niet is gelukt en welke randvoorwaarden nodig zijn om participatie in 2026 wél te realiseren.	Dit is beschreven in de evaluatie participatie 2025. Voor 2026 wordt dit meegenomen in de evaluatie (punt 1e)
Voor 2026 moet per programmeam in het jaarplan worden aangegeven: - voor welke beleidsvraagstukken een participatie-PvA wordt opgesteld, - dat de participatieaanpak realistisch is, - welke capaciteit (mens en middelen) nodig is.	Dit is meegenomen in activiteit 2a. Programmeams die plannen van aanpak participatie maken, nemen deze punten hierin mee. Terugkoppeling per plan naar de klankbordgroep, zie activiteit 2b.
Jaarplannen moeten voortaan transparanter rapporteren: “dit was het plan – dit is wat is gehaald – dit is waarom niet” .	Dit wordt meegenomen bij de evaluatie van 2026 (activiteit 1e)
Houd bij het opstellen van het jaarplan rekening met de haalbaarheid van ambities : binnen innovatie-portfoliomanagement is slechts een bepaald aantal projecten uitvoerbaar binnen beschikbare menskracht en middelen.	Dit is onderdeel van de verantwoordelijkheid van het bestuur en (voor 2026) bij de afwegingen in het bestuurlijke jaarplan 2026.
8. Overige punten	
De KBG betreurt dat de samenvoeging van De Stroom en Vandaag geen participatieonderwerp is geweest	Er is geen plan van aanpak participatie (volgens de <i>Relevant Gesprek</i> methodiek) gemaakt, er vindt wel participatie plaats.